

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 29/05-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. apríla 2005 v senáte zloženom z predsedu Jána Mazáka, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Alexandra Bröstla v konaní o sťažnosti I. B., bytom K., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 112/96 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 112/96 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Košice II **p r i k a z u j e ,** aby v konaní sp. zn. 4 T 112/96 konal bez zbytočných prietáhov.

3. I. B. priznáva primerané finančné zadost'učinenie 80 000 Sk (slovom osemdesiat'tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť I. B. trovy konania 9 342 Sk (slovom deväťtisícristoštyridsaťdva slovenských korún) na účet advokáta JUDr. M. K., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 29. septembra 2004 doručené podanie I. B., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. K., K., označené ako „Sťažnosť“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovateľ ním namieta zbytočné priet'ahy v konaní Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) vedenom pod sp. zn. 4 T 112/96, v ktorom je obžalovaný zo spáchania trestného činu sprenevery, pričom:

„1. Sťažovateľ je v pozícii obžalovaného v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II vedenom pod sp. zn. 4 T 112/96.

2. Obvodný súd Košice 2 svojím rozsudkom zo dňa 3. 6. 1996 ho uznal vinným zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 9 ods. 2 k § 248 ods. 1, 2 Tr. Zákona za čo mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, ktorého výkon sa podmienenčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 1 roka a uložil mu zároveň povinnosť nahradiť poškodenej - spoločnosti U., s. r. o., K. škodu vo výške 46.251,25 Sk.

3. Voči predmetnému odsudzujúcemu rozsudku podal sťažovateľ odvolanie a následne uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 10 T 310/96-187 zo dňa 4. 12. 1996 došlo v predmetnej trestnej veci k zrušeniu napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a vec mu bola vrátená na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

4. Okresný súd Košice II svojím rozsudkom zo dňa 24. 1. 2000 sp. zn. 4 T 112/96-242 opätovne uznal sťažovateľa vinným zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 9

ods. 2 k § 248 ods. 1, 2 Tr. Zákona za čo mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, ktorého výkon sa podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 1 roka a uložil mu povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti U., s. r. o., K. škodu vo výške 46.251,25 Sk.

5. Voči predmetnému odsudzujúcemu rozsudku Okresný súd Košice II svojim rozsudkom zo dňa 24. 1. 2000 sp. zn. 4 T 112/96-242 opätovne podal sťažovateľ odvolanie a následne uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5 To 122/00-255 zo dňa 31. 8. 2000 došlo v predmetnej trestnej veci znova k zrušeniu napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a vec mu bola vrátená na opätovné prejednanie a rozhodnutie s tým, že Krajský súd v Košiciach v odôvodnení svojho uznesenia uložil povinnosť súdu prvého stupňa upriamiť dokazovanie na sporné otázky v predmetnej veci, okrem iného poukázal na potrebu doplniť dokazovanie pribratím znalca.

6. Uznesenie krajského súdu zo dňa 31. 8. 2000 bolo sťažovateľovi doručené Okresným súdom Košice II prostredníctvom obhajcu až dňa 19. 12. 2000, hoci z podacej pečiatky je zrejmé, že ho Okresný súd obdržal dňa 5. 10. 2000, teda s odstupom 75 dní a súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom dňa 5. 3. 2001, rozhodol o potrebe pribratia znalca z odboru ekonomiky, hoci z uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 To 122/00-255 mu táto jeho povinnosť bola zrejماً odo dňa jeho doručenia t. j. od 5. 10. 2000. (...)

10. Znalecký posudok č. 12/2001 zo dňa 19. 11. 2001 vypracovaný pribratým súdnym znalcom Ing. L. G. bol sťažovateľovi doručený až 8. 1. 2002, teda s odstupom 225 dní od vydania uznesenia Okresným súdom Košice II o jeho pribratí do trestného konania a vyplýva z neho že ho samotný poverený súdny znalec vypracoval v lehote 170 dní namiesto 30 dňovej lehoty určenej v uznesení zo dňa 28. 5. 2001. (...)

13. Predpokladajúc, že posledne zmieňované uznesenie bolo doručené poverenému znalcovi v približne rovnaký termín ako sťažovateľovi teda 1. 6. 2002 a súdnemu znalcovi bol podľa informácií obsiahnutom v liste predsedu OS Košice II zo dňa 23. 6. 2004 predložený súdny spis, ktorý znalec - svojvoľne si predĺžiac lehotu na vypracovanie doplňujúceho posudku o viac ako 619 dní vrátil súdu dňa 10. 2. 2004!!!

14. Okresný súd Košice II vo veci samotnej po uplynutí viac ako 2 rokov nariadil termín hlavného pojednávania na deň 7. 4. 2004, ktoré však bolo opätovne odročené na neurčito.

15. Obhajca sťažovateľa preto upozornil na existenciu prieťahov v prebiehajúcom súdnom konaní predsedu Okresného súdu Košice II, listom zo dňa 28. 4. 2004, doručeným dňa 30. 4. 2004, na ktorý obdržal dňa 1. 7. 2004 odpoveď, že jediným dôvodom je potreba vypátrania pobytu poškodeného a táto okolnosť bráni rozhodnutiu vo veci samej. (...)

Je potrebné poukázať na okolnosť, že domnelým poškodeným v tejto veci nie je fyzická osoba - M. J., ktorý bol predvolávaný a vyzývaný na podanie súčinnosti, ale spoločnosť s ručením obmedzeným U., s. r. o., Košice, ktorej podľa úplného výpisu z obchodného registra bol konateľom až do dňa 8. 6. 2004. (...)

Sťažovateľ má za to, že vzhľadom ku skutočnosti, že po uplynutí takmer 9 rokov od spáchania skutku, ktorý sa mu kladie za vinu ako údajný trestný čin a ktorý je predmetom trestného konania pred súdom už po dobu viac ako 8 rokov nedošlo k meritórnemu uzavretiu celej veci, čo bolo vyvolané prieťahmi v postupe Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 112/96. (...)

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ požiadal, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol takto:

„Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 112/96 porušil právo I. B., bytom K., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 112/96 sa prikazuje konať bez prieťahov.

I. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000,- Sk, ktoré je Okresný súd Košice II povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

I. B. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktorú je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť jeho právnenému zástupcovi do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a po zistení, že spĺňa všetky zákonom predpísané náležitosti a neexistujú dôvody na jej odmietnutie, ju podľa § 25 ods. 3 citovaného zákona 2. februára 2005 prijal na ďalšie konanie.

Podľa § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde sa k prijatej sťažnosti sťažovateľa vyjadril predseda okresného súdu listom sp. zn. Spr. 228/05 z 18. marca 2005, v ktorom uviedol:

„(...) Dňa 7. 3. 2005 bola Okresnému súdu Košice II doručená na vyjadrenie sťažnosť I. B., bytom v K., právne zastúpeného JUDr. M. K., advokátom so sídlom v K. vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ku ktorému malo dôjsť postupom Okresného súdu Košice II v konaní, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 4 T 112/96.

Predmetom konania je trestná vec proti obžalovaným I. B. a P. P., na ktorých podal dňa 9. 4. 1996 obvodný prokurátor obžalobu pre trestný čin sprenevery, spáchaný v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 k § 248 ods. 1 a 2 Trestného zákona.

Považujeme za dôležité poukázať na to, že pod spisovou značkou IV. ÚS 309/04 prejednal Ústavný súd SR ústavnú sťažnosť obžalovaného P. P. vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote v tom istom trestnom konaní. V tomto konaní bolo Ústavnému súdu SR dňa 26. 11. 2004 zaslané podrobné vyjadrenie k ústavnej sťažnosti, ktorá je obsahovo zhodná so sťažnosťou sťažovateľa I. B. Obsahom vyjadrenia bol aj chronologický priebeh jednotlivých úkonov súdu v uvedenom trestnom konaní.

V celom rozsahu sa odvolávame na obsah vyjadrenia zo dňa 26. 11. 2004, ktorého rovnopis v prílohe zasielame. K jednotlivým úkonom súdu, uvedeným v tomto vyjadrení dopĺňujeme, že dňa 19. 1. 2005 sa uskutočnilo hlavné pojednávanie, na ktorom bol vypočutý zástupca poškodeného. Dňa 8. 3. 2005 bol spis zaslaný znalcovi na vypracovanie posudku.

Vzhľadom na doterajší priebeh trestného konania máme za to, že vec je skutkovo náročná na dokazovanie. Vo veci bolo na základe pokynov odvolacieho súdu opakovane nariadené znalecké dokazovanie, ktoré však bolo márne pre nemožnosť zabezpečenia potrebných podkladov pre znalca. Skutková náročnosť spočíva aj v ťažkostiach pri zabezpečení prítomnosti svedkov na jednotlivých pojednávaniach.

Za prekážky postupu v konaní objektívneho charakteru považujeme neposkytnutie súčinnosti znalcovi zo strany poškodeného.

Sťažovateľ svojím konaním dĺžku konania v zásade neovplyvnil.

Podľa nášho názoru súd v konaní postupoval bez zbytočných prietáhov v období od podania obžaloby do vydania uznesenia o doplnení znaleckého dokazovania. V období od júna 2002 do februára 2004 sa spis nachádzal u znalca, súd pritom opakovane žiadal znalca o vypracovanie posudku. Toto obdobie je možné považovať za prietahy v konaní, avšak posúdenie, či tieto prietahy boli zbytočné, ponechávame Ústavnému súdu Slovenskej republiky. (...)

Predseda okresného súdu zároveň navrhol sťažnosti nevyhovieť.

Z vyjadrenia okresného súdu k súvisiacej veci IV. ÚS 309/04 ústavný súd uvádza predovšetkým chronologický priebeh konania:

„Obžaloba bola podaná na súde dňa 9. 4. 1996. Prvé pojednávanie vo veci bolo nariadené na deň 13. 5. 1996, po vykonaní časti dokazovania bolo odročené za účelom predvolania svedka na 3. 6. 1996. Na tomto pojednávaní súd rozsudkom uznal sťažovateľa za vinného zo žalovaného skutku a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov s podmieneným odkladom na jeden rok. Zároveň súd uložil obžalovanému povinnosť nahradiť škodu poškodenej spoločnosti.

Proti rozsudku podal odvolanie sťažovateľ, dňa 1. 10. 1996 bol spis predložený Krajskému súdu v Košiciach na odvolacie konanie. Uznesením zo dňa 4. 12. 1996 č. k. 10 To 310/96-187 bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

Hlavné pojednávanie bolo nariadené na 30. 4. 1997, pred pojednávaním bola súdu doručená námietka zaujatosti obžalovaného B. proti konajúcej sudkyňi. Pojednávanie bolo

preročené na 3. 7. 1997 a bolo odročené na neurčito za účelom predloženia veci na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Krajský súd v Košiciach rozhodol dňa 22. 7. 1997, uznesenie bolo doručené súdu prvého stupňa 25. 8. 1997. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 13. 10. 1997, pre neprítomnosť štatutárneho zástupcu poškodeného a väčšiny predvolaných svedkov bolo pojednávanie odročené na 10. 11. 1997. Toto pojednávanie bolo preročené bez jeho uskutočnenia na deň 15. 12. 1997. Po vykonaní časti dokazovania bolo pojednávanie odročené na 12. 2. 1998 za účelom predvolania neprítomných svedkov a zistenia adresy pobytu novonavrhnutého svedka. Toto pojednávanie bolo pre práceneschopnosť sudkyne odročené na 26. 3. 1998. Po vypočutí ďalších svedkov bolo pojednávanie odročené na 7. 9. 1998 za účelom predvolania ďalších svedkov a vzhľadom na vyhlásenie štatutárneho zástupcu poškodeného, že predloží súdu listinné dôkazy. Ďalšie pojednávania boli vykonané dňa 15. 10. 1998, 30. 11. 1998 a 1. 2. 1999, ostatné pojednávanie bolo odročené z dôvodu neprítomnosti obžalovaných na neurčito.

Súd nariadil ďalšie pojednávanie na deň 4. 10. 1999, pre opätovnú neprítomnosť svedka Ing. K. bolo odročené na 10. 1. 2000 a na 24. 1. 2000, kedy sa svedok na pojednávanie dostavil. Súd dňa 24. 1. 2000 rozsudkom uznal sťažovateľa za vinného zo žalovaného skutku a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov s podmieneným odkladom na jeden rok a uložil mu povinnosť nahradiť škodu poškodenej spoločnosti.

Proti rozsudku podal odvolanie sťažovateľ, dňa 6. 4. 2000 bol spis predložený Krajskému súdu v Košiciach na odvolacie konanie. Uznesením zo dňa 31. 8. 2000 č. k. 5 To 122/00-255 bol rozsudok súdu prvého stupňa opäť zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na opätovné prejednanie. Spis bol vrátený súdu prvého stupňa dňa 5. 10. 2000. V dôvodoch rozhodnutia odvolací súd nariadil znova vypočuť obžalovaných, prehodnotiť výpovede svedkov a v prípade potreby pribrať znalca na vyčíslenie schodku.

Hlavné pojednávanie bolo nariadené na deň 11. 1. 2001, pre neprítomnosť právneho zástupcu obžalovaných bolo odročené na 5. 3. 2001, po výsluchu obžalovaných a svedka bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že vo veci bude pribratý znalec z odboru ekonomiky.

Dňa 11. 4. 2001 súd vyzval obhajcu obžalovaných a poškodeného, aby uviedli prípadné otázky, ktoré by mali byť položené znalcovi. Dňa 28. 5. 2001 súd vydal uznesenie

o pribratí znalca z odboru ekonomika, odvetvie účtovníctvo, spis bol znalcovi odoslaný 25. 6. 2001.

Znalec podal posudok dňa 22. 11. 2001. Súd nariadil pojednávanie na deň 31. 1. 2002, ktoré bolo preročené na 7. 2. 2002. Na pojednávaní obhajca a prokurátor zhodne navrhli doplniť znalecký posudok, znalec uviedol, že potrebuje podklady pre posudok od poškodeného.

Uznesením z 29. 4. 2002 súd uložil znalcovi doplniť znalecký posudok do 30 dní od právoplatnosti uznesenia, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. 6. 2002.

Po uplynutí určenej lehoty na podanie posudku súd urgoval znalca na podanie posudku dňa 20. 11. 2002 a 8. 1. 2003. Dňa 4. 11. 2003 znalec požiadal súd o predĺženie lehoty na vypracovanie posudku do 25. 12. 2003. Napokon znalec spis vrátil súdu dňa 10. 2. 2004 bez podania posudku, pretože znalcovi neboli predložené žiadne nové podklady pre podanie posudku, štatutárny zástupca poškodeného sa so znalcom neskontoval a sám znalec sa s ním nedokázal spojiť.

Súd nariadil pojednávanie na 7. 4. 2004, ktoré odročil na neurčito za účelom vypátrania štatutárneho zástupcu poškodeného. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na deň 19. 1. 2005.

Listom zo dňa 28. 4. 2004 upozornil právny zástupca sťažovateľa predsedu Okresného súdu na prieťahy v konaní a žiadal o podanie informácie, čo bráni zabezpečeniu prítomnosti svedka na pojednávaní a vytýčeniu pojednávania.

Predsa okresného súdu listom zo dňa 23. 6. 2004 Spr. 2435/04 oznámil právnemu zástupcovi sťažovateľa, že pre ďalšie konanie je nevyhnutné vypátrať pobyt poškodeného, od ktorého je potrebné zabezpečiť podklady potrebné pre doplnenie znaleckého posudku. “

Kedže obaja účastníci konania súhlasili s upustením od ústneho pojednávania, ústavný súd vo veci sťažovateľa konal a rozhodol bez jeho nariadenia.

II.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa

ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...“, a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...“, v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 4 T 112/96.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria súd považuje aj povahu prejednávanej veci.

Preskúmaním doterajšieho priebehu konania sp. zn. 4 T 112/96 pred okresným súdom na základe predložených dokumentov, z vykonaného dokazovania a zo spisu ústavný súd zistil nasledujúce skutočnosti:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd zistil, že ide o trestné konanie proti sťažovateľovi vedené pod sp. zn. 4 T 112/96. Sťažovateľ bol spolu s obvineným P. P. obžalovaný, že ako zamestnanci spoločnosti U., spol. s r. o., K. (ďalej len „spoločnosť“) - hmotne zodpovední pracovníci konsignačného skladu - si po vzájomnej predchádzajúcej dohode nabalili hračky, vyviezli zo skladu a na trhoch ich predávali za účelom získania finančných prostriedkov pre vlastnú potrebu i napriek tomu, že nemali na to súhlas svojho zamestnávateľa. Sťažovateľ vyplatil za uvedené odpredaje hračiek P. P. celkom 1 200 Sk, pričom ostatné peniaze sťažovateľ použil pre vlastnú potrebu, čím takto bola spoločnosti spôsobená škoda v celkovej hodnote 46 251,25 Sk. Tým podľa obžaloby obvodného (okresného) prokurátora spáchali trestný čin sprenevery podľa § 9 ods. 2 k § 248 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

Pri hodnotení právnej a faktickej zložitosti veci treba vziať do úvahy osobitosti trestného konania. Zásady trestného procesu, hlavne zásada oficiality a zásada

vyhľadávacia, znamenajú, že súd si musí niekedy aj sám zadovažovať dôkazy, tak aby nadobudol presvedčenie či už o vine alebo naopak nevine obžalovaného. To spolu s uplatňovaním práv obžalovaných, ktoré majú ústavný základ, môže komplikovať aj zdanlivo jednoduchý prípad.

Druhovo nie je preskúmaný prípad fakticky zložitý. Zložitým pre okresný súd sa stal vzhľadom na protichodné výpovede obžalovaných vo vzťahu k zástupcovi poškodeného a vzhľadom na neurčitost' škody. Ústavný súd ho však vzhľadom na druh trestného činu, počet svedkov a potrebu znalca nepovažuje za fakticky zložitý. Ak by bol správne zistený skutkový stav (vrátane prípadného zistenia, že vinu nemožno dokázať), aplikácia práva by už nemala byť náročná. Vec preto nemožno považovať ani za právne zložitú (ESLP sťažnosť 64384/01, Uhl v. Nemecko, 10. február 2005)

2. Priet'ahy spôsobené sťažovateľom sú v porovnaní s tými na strane súdu zanedbateľné. Sťažovateľ sa nezúčastnil len jedného hlavného pojednávania a uplatnil raz podanie námietky zaujatosti, ktorej nebolo vyhovené. Ak sa pripojil k návrhu na odročenie, bolo to za účelom doplnenia dokazovania a objasnenia veci.

3. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v označenej veci, nemožno uprieť, že nariadil množstvo hlavných pojednávanií (18), z ktorých však z dôvodu neúčasti niektorých predvolaných osôb malo len osem meritórny význam. Ako zreteľný priet'ah možno hodnotiť doteraz „posledné“ obdobie, keď od konca roka 2001 neboli urobené dostatočné opatrenia na získanie znaleckého posudku.

Okresný súd vec po prvýkrát rozhodol už na druhom hlavnom pojednávanií. Obidvaja obžalovaní sa proti rozsudku odvolali. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudok okresného súdu zrušil a nariadil doplniť dokazovanie smerujúce k zisteniu škody (1996). Ďalej nasledovala séria hlavných pojednávanií. Najprv sa ich nezúčastňoval zástupca poškodeného, ktorého bolo podľa uznesenia potrebné dopočuť (tretie a štvrté hlavné pojednávanie počas roka 1997). Odročenie pojednávanií žiadali okresný prokurátor aj obhajoba. Na piatom hlavnom pojednávanií dokazovanie pokročilo výsluchom

obžalovaných, svedkyne a najmä zástupcu poškodeného (1997). Šieste hlavné pojednávanie bolo odročené z dôvodu práceneschopnosti sudkyne. Nasledovali ďalšie tri hlavné pojednávania, na ktorých okresný súd výsluchmi objasňoval skutkový stav (1998). Ďalšie štyri pojednávania boli odročované pre neúčasť svedka, ktorý bol navrhnutý už na štvrtom hlavnom pojednávaní (1998 - 2000). Na štrnástom hlavnom pojednávaní sa svedok dostavil a pojednávanie vyústilo do v poradí už druhého odsudzujúceho rozsudku s rovnakým trestom ako v prvom prípade. Obidvaja obžalovaní využili právo odvolať sa. Krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil, pretože tento nepostupoval tak, ako mu to nariadil v minulom kasačnom rozhodnutí (2000). Po jednom odročenom nasledovalo šestnásť hlavné pojednávanie, kde sa rozhodlo, že bude vypracované uznesenie o pribratí znalca z odboru ekonomiky (2001). Po šiestich mesiacoch bol vypracovaný znalecký posudok. Sedemnásť hlavné pojednávanie bolo odročené, pretože okresný prokurátor žiadal vypracovanie doplňujúceho znaleckého posudku (2002). Uplynulo 17 mesiacov a znalec žiadal o predĺženie lehoty (2003), pričom neskôr v stanovisku uvádza, že posudok nebolo možné vyhotoviť, pretože v spise nenašiel žiadne nové doklady a zástupca poškodeného sa s ním nekontaktoval (2004). Znalec oboznámil súd s týmito problémami. Na zatiaľ poslednom – devätnástom hlavnom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo už po podaní sťažnosti ústavnému súdu a na ktoré sa dostavil aj zástupca poškodeného, bol tento upozornený na povinnosť súčinnosti so znalcom.

Ústavný súd konštatuje, že v konaní je zreteľný kontrast medzi rýchlym rozhodnutím na začiatku konania v porovnaní s jeho neskoršou dĺžkou. Krajský súd zrušil po druhý raz rozsudok okresného súdu prakticky z rovnakých dôvodov. Znalec bol pribratý až po druhom zrušení rozsudku, hoci výška škody bola sporná od začiatku konania. Aj v súčasnom stave konania nie je škoda ustálená a sporný je aj úmysel trestného činu – subjektívna stránka. Ústavný súd z uvedeného vyvodil, že postup súdu bol neefektívny. Ústavný súd uvádza, že znalcovi, ktorý si neplní povinnosti, možno uložiť poriadkovú pokutu podľa § 66 Trestného poriadku. Taktiež možno znalcovi znížiť odmenu, vymenovať okrem neho iného znalca alebo dokonca navrhnúť Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky prejednanie iného správneho deliktu podľa § 27 a nasl. zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na základe uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol, že v konaní sp. zn. 4 T 112/96 pred okresným súdom došlo k zbytočným prierahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

1. Keďže ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 4 T 112/96 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prierahov. Zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa čl. 127 ods. 3 ústavy. Uvedené ustanovenie uvádza: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.“

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Sťažovateľ požadoval primerané finančné zadosťučinenie 100 000 Sk, pričom tento rozsah odôvodnil celkovou dĺžkou konania.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy.

V dôsledku toho (a aj vzhľadom na dobu nečinnosti) považoval preto za potrebné rozhodnúť aj o primeranom finančnom zadosťučinení. Vzhľadom na celkovú dobu konania okresného súdu poznačenú zbytočnými prierahmi v dôsledku neefektívnej činnosti vo veci vedenej pod sp. zn. 4 T 112/96, berúc do úvahy skutočnosť, že sťažovateľ sa o predĺženie tejto doby zásadne nepričinil, a zohľadňujúc tiež konkrétne okolnosti prípadu rozhodol, že

sumu 80 000 Sk možno považovať za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

2. Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania, ktoré s'ťažovateľovi vznikli v súvislosti s jeho zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátom JUDr. M. K., a priznal s'ťažovateľovi úhradu trov konania v hodnote 9 342 Sk za dva úkony právnej služby plus dvakrát po 136 Sk režijný paušál ku každému úkonu právnej služby podľa § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2005